

Sự can thiệp nhà nước vào chính sách tài chính của các doanh nghiệp tại Việt Nam

Lương Thị Thảo⁽¹⁾ • Phạm Văn Đoàn⁽²⁾

Ngày nhận bài: 27/5/2016 | Biên tập xong: 02/3/2017 | Duyệt đăng: 10/3/2017

TÓM TẮT: Nghiên cứu này kiểm tra tác động từ hai hình thức can thiệp của nhà nước đối với chính sách tài chính (CSTC) của các doanh nghiệp ở Việt Nam - can thiệp trực tiếp thông qua tỷ lệ sở hữu và can thiệp gián tiếp thông qua phân chia các vùng kinh tế trọng điểm (KTTĐ). Bằng các ước lượng của mô hình hồi quy hai giai đoạn (2SLS) và mô hình biến giả bình phương tối thiểu (LSDV) với mẫu dữ liệu của 315 doanh nghiệp Việt Nam trong giai đoạn 2007-2014, kết quả nghiên cứu cho thấy, hai hình thức can thiệp này của nhà nước có tác động trái chiều đối với CSTC (đòn bẩy tài chính, kỳ hạn nợ, tỷ lệ nắm giữ tiền mặt) và làm giảm hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp. Bên cạnh đó, sử dụng cách thức mới là biến số về khoảng cách địa lý, để xem xét mức độ can thiệp gián tiếp của nhà nước, nhóm tác giả kết luận, sự can thiệp gián tiếp giúp hạn chế tác động từ sự can thiệp trực tiếp. Ngoài ra, thị trường trái phiếu doanh nghiệp (TPDN) phát triển sẽ là nguồn tài trợ bổ sung cho phép giảm sự phụ thuộc của doanh nghiệp vào nhà nước.

TỪ KHÓA: chính sách tài chính, can thiệp trực tiếp, can thiệp gián tiếp, 2SLS

1. Giới thiệu

Các học thuyết kinh tế cận đại và hiện đại tranh luận khá nhiều về vai trò của nhà nước trong nền kinh tế thị trường. Đáng chú ý là học thuyết kinh tế của Keynes và trường phái Keynes đề cao sự cần thiết can thiệp và vai trò của nhà nước đối với nền kinh tế. Thực tế hiện nay tại hầu hết các nền kinh tế trên thế giới cũng chứng minh vai trò này. Sự can thiệp của nhà nước vào nền kinh tế ở các quốc gia khác nhau có các mức độ và tính hiệu quả khác nhau. Ở những nền kinh tế phát triển, các hệ thống kinh tế ở đó hoạt động tương đối trơn tru, hiệu quả, mức độ can thiệp của nhà nước thấp hơn các hệ thống kinh tế ở đó hoạt động chưa được trơn tru, hiệu quả không cao. Còn

đối với những nền kinh tế đang phát triển như Việt Nam thì sự can thiệp của nhà nước vào nền kinh tế mạnh mẽ hơn. Nhà nước can thiệp vào nền kinh tế bằng nhiều cách khác nhau. Các nghiên cứu của Shleifer và Vishny (1994), Gul (1999), Firth và ctg (2008), Li và Zhao (2009), Chen và ctg (2011), Caprio và ctg

⁽¹⁾ **Lương Thị Thảo** - Trường Đại học Kinh tế TP.HCM; 279 Nguyễn Tri Phương, Q10, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** thaoluong@ueh.edu.vn.

⁽²⁾ **Phạm Văn Đoàn** - Trường Đại học Kinh tế TP.HCM; 279 Nguyễn Tri Phương, Q10, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** phamvandoan.kt@gmail.com.